

IGOR STRAVINSKY’NİN “SOLO KLARNET İÇİN 3 PARÇA” İSİMLİ ESERİNE YÖNELİK TEKNİK ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

Orkun UYAR*
Deniz YAVUZ**

Özet

20. yüzyıl müziğine yön veren bestecilerden Igor Stravinsky, 60 yılı aşkın besteleme sürecine, farklı tür ve akımlarda eserler sığdırmıştır. Eserlerinde zaman zaman kullanmış olduğu düzensiz ritmik yapılar, armoni tekniğindeki yenilikler ve kazandırmış olduğu farklı orkestrasyon deneyimleriyle müzik literatürüne yenilikçi teknikler katmıştır. 20. yüzyılın en çok icra edilen ve en etkili bestecilerinden birisi olan Igor Stravinsky, 1918 yılında bestelemiş olduğu “Solo Klarnet İçin 3 Parça” isimli eseri ile solo klarnet repertuarının en önemli eserlerinden birini ortaya koymuştur. Bu çalışmada profesyonel veya yarı zamanlı olarak eğitim görmüş klarnet icracılarına katkı sağlamak amacıyla, Igor Stravinsky’nin “Solo Klarnet İçin 3 Parça” isimli eseri analiz edilmiş ve çalışma yöntemleri tavsiyelerinde bulunulmuştur. Ülkemizde lisans/lisansüstü seviyesinde çalınmak üzere müfredata dahil edilmiş olan bu eser, uluslararası klarnet yarışmalarında adaylardan seslendirilmesi istenen ve resital programlarında çokça yerini alan, seviye belirleyiciliği yüksek bir eser olarak öne çıkmaktadır. Igor Stravinsky’nin “Solo Klarnet İçin 3 Parça” isimli eserine yönelik hazırlanmış olan bu çalışmada, değişen ölçü birimleri ve ölçü çizgisi olmayan 2. bölüm için çalışma kolaylığı tavsiyelerine ek olarak kolaylık sağlayacağı düşünülen parmak pozisyonları önerilerinde bulunulmuştur. Bu bakışla, “Igor Stravinsky’nin Solo Klarnet İçin 3 Parça İsimli Eserine Yönelik Teknik Çalışma Yöntemleri” isimli bu çalışmanın sonucu olarak, klarnet icracıları için önem arz eden bu eser hakkında farklı bir bakış açısı kazandıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klarnet, Solo Klarnet, Igor Stravinsky, Solo Klarnet İçin 3 Parça.

TECHNICAL PRACTICE METHODS FOR IGOR STRAVINSKY’S “THREE PIECES FOR SOLO CLARINET”

Abstract

Igor Stravinsky, one of the composers who led the 20th-century music, has produced works in different species and movements during over 60 years of compose. The irregular rhythmic structures used in his works from time to time added innovative techniques to the music literature with innovations in harmonic technique and different orchestration experiences that he gained. Igor Stravinsky, one of the most effective composers of the 20’st century, revealed one of the most important works of solo clarinet repertoire with his work "3 pieces for solo clarinet", which he composed in 1918. In this study, in order to contribute to professional or part-time trained clarinet players, Igor Stravinsky's "3 Pieces for Solo Clarinet" was analyzed and practicing methods were recommended. This piece, which was included in the curriculum to be played at the undergraduate/graduate level in our country, stands out as a piece with high level determination, which is requested to be performed by candidates in international clarinet competitions and takes its place in recital programs. In this study, which was prepared for Igor Stravinsky's "3 Pieces for Solo

* Sanatta Yeterlik Öğrencisi, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, orkunuyar04@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8048-2235

** Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, denizyavuz@trakya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3391-7574

Clarinet", in addition to the changing time signatures and the recommendations for the ease of working for the second piece without barlines, finger positions that are thought to provide convenience are suggested. With this point of view, it is thought that as a result of this study named "Technical Practicing Methods for Igor Stravinsky's Three Pieces for Solo Clarinet", this work, which is important for clarinet players, will gain a different perspective on this work.

Keywords: Clarinet, Clarinet Solo, Igor Stravinsky, Three Pieces for Solo Clarinet.

Giriş

Sıra dışı bir Rus bestecisi olan Igor Stravinsky, 1934'te Fransız, 1945'te Amerikan vatandaşlığı almış ve hayatı boyunca farklı topraklarda yaşamıştır. En çok icra edilen ve 20. yüzyılın en etkili bestecilerinden birisi olan Stravinsky'nin besteleme stili, hayatı boyunca değişkenlik göstermiştir. Stravinsky'nin yaratıcılığı, 1920'ye kadar olan ve Rus müziğini özümlediği "İlk Dönem", 1920-1950 yılları arasındaki "Yeni Klasikçi" dönem, 1950-1971 arasında ton dışı çalıştığı "Geç Dönem" olarak üç dönemde incelenebilmektedir.

Yaşamının çoğunu İsviçre, Fransa ve Amerika'da geçirmiş olan Stravinsky, Rus etkisini hiçbir zaman kaybetmemiş ve yaşamı boyunca eser üretmiştir (Kırankaya, 2010, s. 27). 20. yüzyıl'da "Yeni Klasikçilik" akımının önemli bestecilerinden olan besteci Igor Stravinsky'nin bestelediği *Solo Klarnet İçin 3 Parça* isimli yapıtı, solo klarnet repertuarı için önemli bir eserdir.

Bu çalışmada, Igor Stravinsky'nin yaşamı, eserleri ve *Solo Klarnet İçin 3 Parça* isimli yapıtının yazılış öyküsüne değinilmiş, eserin çalışmada icracıya kolaylık sağlayacağı düşünülen teknik öneriler verilmiştir. Bu bilgiler ışığında, 1918 yılında yazılmış olan *Solo Klarnet İçin 3 Parça* isimli eseri, çalışmak isteyen klarnet icracılarına bir kılavuz olması amaçlanmıştır.

Igor Stravinsky'nin Hayatı ve Eserleri

Bu bölümde 20. yüzyıl müziğine; müziği ve hayatı boyunca yaşadığı dönemsel değişikliklerle damgasını vurmuş olan besteci Igor Stravinsky'nin hayatı ve eserlerine değinilmiştir.

Igor Stravinsky'nin Hayatı

Stravinsky, 17 Haziran 1882'de Oranienbaum'da dünyaya gelmiştir. Soylu bir ailenin ferdi olarak dünyaya gelen Stravinsky'nin, annesi Anna (Kholodovskaya) iyi bir piyanist ve şancı, babası Fyodor (Ignatievich Stravinsky) ise St. Petersburg Kraliyet Operası'nda çalışmakta olan önemli bir bas2 sestisi (Onaran, 2017, s. 3). Dokuz yaşında piyano çalmaya, armoni-kontrpuan öğrenmeye başlayan Stravinsky, müziğe yatkın olmasına rağmen ailesinin müziği seçmesine karşı çıkmasından dolayı 1900-1905 yılları arasında Petersburg Üniversitesi'nde hukuk eğitimi almıştır (Say, 1997, s. 487). Hukuk eğitiminden ziyade müzik okumak ve müzisyen olmak isteyen Stravinsky, 1901'de Korsakov'un öğrencisi olan Fedir Akimenko ve daha sonra Vasily Kalafaty ile armoni ve müzik alanlarında çalışmıştır (Rice, 2017, s. 236). Stravinsky, 1902'de yaz tatili için Hamburg'ta kalan Rimsky-Korsakov'a bestelerini göstermiştir. Korsakov, Stravinsky'e teori derslerine devam etmesini tavsiye etmiş ve tekrar getirip kontrol ettirmesini istemiştir. Korsakov'un desteğini arkasına alan ve Korsakov'un ölümüne kadar öğrencisi olan Stravinsky'nin eserleri, özel konserlerde ve halk konserlerinde seslendirilmiştir (Rice, 2017, s. 237). 1920'de Fransa'ya yerleşen besteci, 1939'a dek Paris'te yaşamış, 1939'da ABD'ye giderek çalışmalarını sürdürmüştür (Say, 1997, s. 487).

² **Bas Ses:** Genellikle Fa-tek çizgili Do arasındaki en kalın, pes erkek sesi (Aktüze, 2004, s. 47).

Besteciliği, yaratıcılığı ve müzikal dili üç döneme ayrılan Stravinsky, farklı düşünce sistemlerinden etkilenmesine ve hayatı boyunca farklı topraklarda yaşamasına rağmen, Rus Müziği etkisini daima yaşamış, eserlerine de bunu yansıtmıştır.

Geleneksel Rus müziği ile büyümüş olan Stravinsky'nin en önemli dönüm noktalarından biri, Rus Sanat Eleştirmeni Sergei Diaghilev ile tanışmış olmasıdır. Stravinsky'nin müziğini takip eden Diaghilev öncelikle Stravinsky'ye bazı orkestrasyon görevleri vermiş ve bu çalışmalardan etkilenmiştir. Diaghilev'in isteği üzerine 1910 yılında ilk balesi Ateş Kuşu'nu besteleyen Stravinsky, zengin orkestrasyonu ve esinlendiği Rus ezgileri sayesinde halkın beğenisini kazanmıştır (Yalçınkaya, 2010, s. 31).

Günümüzde avangart³ müziğin öncülerinden biri olarak kabul edilen Stravinsky, 1913 yılında *Bahar Ayini* isimli eserinin ilk seslendirilişinde bir kaosa sebep olmuştur. Bu kaosun nedeni ise bestecinin *Bahar Ayini*'nde kullanmış olduğu poliritmik teknik ve müzik dilinin, dönemin koşullarına ve müzikal düşüncesine göre karşıt bir etki yaratmış olmasıdır (Say, 1997, s. 487). 1918'de yazmış olduğu *Askerin Öyküsü*'nden sonra Stravinsky, 1920'de Paris'e yerleşmiş ve Paris'te yaşadığı yıllarda, Debussy'ye ithaf ettiği *Üflemeli Çalgılar İçin Senfoniler* (1920) adlı eserini, *Mavra* operasını (1922) bestelemiştir (Somfai, 1972, s. 355). Rusya'daki mal varlığını kaybeden ve Paris'te yaşadığı yıllarda gelirini sağlamak için çabalayan Stravinsky piyanistlik ve orkestra şefliğine yönelmiş, bu dönemde *Piyano ve Nefesli Çalgılar İçin Konçerto* (1923/1924), *Sonata* (solo piyano - 1924), *Serenade* (solo piyano - 1925), *Capriccio* (piyano ve orkestra - 1928/1929) gibi eserleri bestelemiştir (Demirel, 2009, s. 13).

Hayatının 1951-1971 yıllarını kapsayan döneminde, Schönberg ve Alban Berg'i derinlemesine inceleyen Stravinsky, 12 Ton Sistemi'ne yönelmiş ve bu sistemi kullanarak *Cantata* (1951-1952) eserini bestelemiştir (Say, 1997, s. 498). Bestecinin bu dönemine ait örnek gösterilebilecek eserleri arasında, *Canticum Sacrum* (1955), *Agon* (1957), *Threni* (1958), *Movements* (piyano ve orkestra - 1959), *A Sermon, a Narrative, and a Prayer* (1961), *Variations in Memory of Aldous Huxley* (1964) ve *Requiem Canticles* (1966) bulunmaktadır (Onaran, 2017, s. 19).

20. yüzyılda müziğe önemli katkıları olan, kendine has müzik dili ile büyük eserlere imza atan Igor Stravinsky, son yıllarını New York'ta geçirmiş ve 6 Nisan 1978'de hayatını kaybetmiştir.

Igor Stravinsky'nin Eserleri

Igor Stravinsky'nin başlıca eserlerinin listesi, kronolojik şekilde verilmiştir (Cross, 2003, s. 285).

<u>No.</u>	<u>Eser Adı</u>	<u>Enstrümantasyon</u>	<u>Tarihi</u>
1	<i>Fireworks, Op. 4</i>	Orkestra	1908
2	<i>The Firebird</i>	Orkestra	1910
3	<i>The Firebird, arr.</i>	Konser Suitleri	1910, 1919
4	<i>Petrushka</i>	Orkestra	1910-11
5	<i>The Rite of Spring</i>	Orkestra	1911-13
6	<i>Ragtime</i>	11 Çalgı	1917-18
8	<i>The Soldier's Tale (L'Histoire du soldat)</i>	3 Aktör, Kadın Dansçı ve 7 Çalgı	1918
9	<i>The Soldier's Tale (L'Histoire du soldat), arr.</i>	7 Çalgı	1920

³ **Avant-garde:** Yenilikçi, öncü müzik akımı (Aktüze, 2004, s. 36).

10	<i>The Soldier's Tale (L'Histoire du soldat)</i> , arr.	Keman, Klarnet ve Piyano	1919
11	<i>Three Pieces</i>	Solo Klarnet	1918
12	<i>Pulcinella</i>	Soprano, Tenor, Bas ve Oda Orkestrası / Bale	1919-1920
13	<i>Symphonies of Wind Instruments</i>	24 Çalgı	1920
14	<i>Petrushka</i> 'dan 3 Bölüm, arr.	Piyano	1921
15	<i>Mavra</i>	4 Solist ve Orkestra	1921-2
16	Octet	Üflemeli Çalgılar	1922-3, rev. 1952
17	Konçerto	Piyano, Üflemeli Çalgılar, Timpani ve Kontrbas	1923-4, rev. 1950
18	<i>Oedipus Rex</i>	Oratoryo	1926-7, rev. 1948
19	<i>Symphony in Three Movements</i>	Orkestra	1942-5
20	<i>Ebony Concerto</i>	Klarnet ve Caz Band	1945
21	<i>The Rake's Progress</i>	Solistler, Koro ve Orkestra / Opera	1947-51

Tablo 1. Kronolojik Eser Listesi

Igor Stravinsky'nin *Solo Klarnet İçin 3 Parça* İsimli Eserine Yönelik Çalışma Yöntemleri

Igor Stravinsky, büyük- küçük gruplar için orkestral eserler, sahne eserleri, koraller, oda müzikleri, solo eserler gibi birçok farklı biçimde eserler ortaya koyarak hayatı boyunca aktif olmayı başarmıştır. Büyük ölçekli orkestral eserlerine ek olarak, Kontralto ve 3 Klarnet için *Berceuse du chat* (1915), *Ragtime* (1918), *L'histoire du Soldat* (1918), *Üflemeli Çalgılar İçin Senfoniler* (1920), üflemeli çalgılar için *Oktet* (1922-1923), *Ebony Concerto* (1945) gibi eserleri ile klarnete ne kadar önem verdiği görülebilmektedir.

1918 yılında *L'Histoire du Soldat* (Askerin Öyküsü) isimli eserini besteleyen Igor Stravinsky, yaşamış olduğu zor dönemlerinde bu eserin ilk seslendirilişi için amatör bir klarnetçi ve hayırsever olan Werner Reinhart'tan destek almıştır. Stravinsky, minnettarlık duyduğu bu durumu şöyle açıklamıştır:

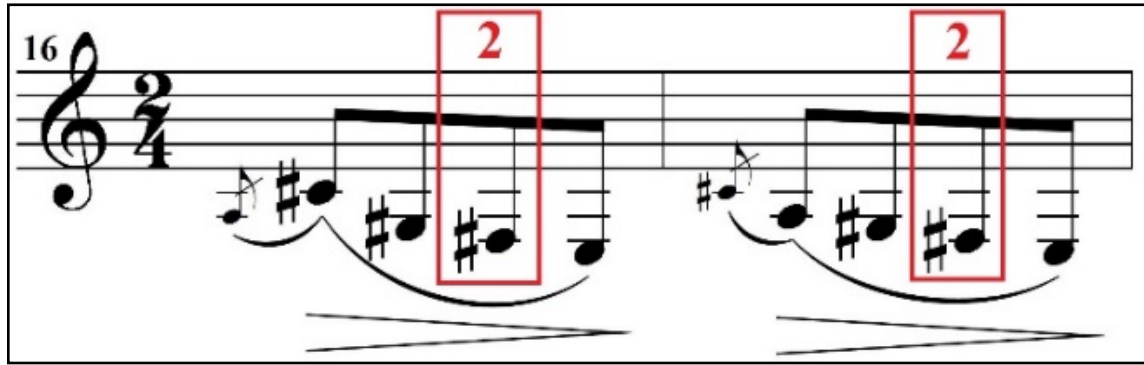
Bu performans için hafızamda özel bir yer ayırdım ve arkadaşlarıma, işbirlikçilerime ve kendisinden başka destek bulamadığım Werner Reinhart'a minnettarım. Kendisi, tüm şirketi cömertçe finanse etti. Minnettarlığımın ve arkadaşlığımın bir göstergesi olarak, "Solo Klarnet İçin 3 Parça" yazdım ve ona adadım. O bu enstrümana aşına ve yakınları arasında çalmayı seviyor. (Stravinsky, An Autobiography, 1962, s. 77)

Solo klarnet repertuarı için önemli bir yere sahip olan *Solo Klarnet için 3 Parça* isimli eserin ilk bölümü 6-19 Ekim 1918'de, ikincisi 11-24 Ekim'de ve son bölümü ise 2-15 Kasım'da İsviçre'nin Morges kentinde bestelenmiştir.

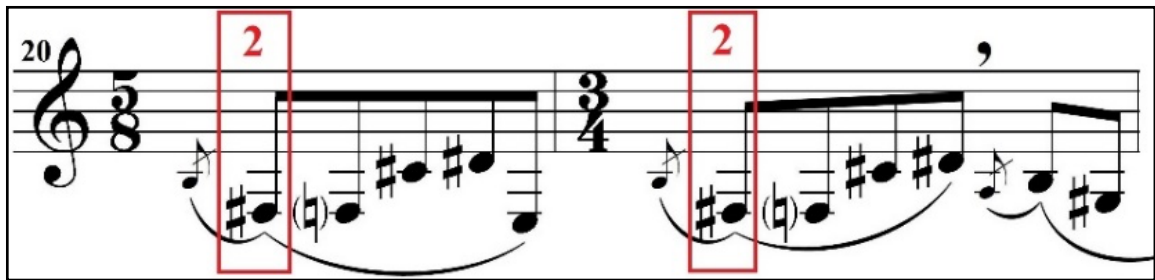
1. ve 2. bölümleri tercihen La klarnet, 3. Bölümü ise tercihen Si bemol klarnet için yazılmış olan eserin başına “Üç Parçada belirtilen nefes işaretleri, aksanlar ve metronom işaretlerine kesinlikle uyulmalıdır.” notu besteci tarafından eklenmiştir (Stravinsky, Solo Klarnet İçin 3 Parça, 1993, s. 1).

İlk bölümde ölçü birimi çok kez değişmesine rağmen, ♩: 52 temposu ile *Sempre p e molto tranquillo* başlığıyla çok sakin şekilde çalınması istenmiştir. *Şalümo* rejistüründen⁴ çıkılmayan bu bölümde, sekizlik notalar takip edildiği zaman değişen ölçü birimlerinin getirebileceği zorluk ortadan kalkmaktadır. La klarnetin, Si bemol klarnete göre daha koyu ve kasvetli olan tonu bu bölümde başrol oynamaktadır. Melodik unsurlar genellikle müzikal çizgiyi destekleyen zarif notalarla birbirine bağlanmıştır. Bu bölümde bulunan apajetürler⁵ tüm eserin ana karakterini oluşturması bakımından önemlidir fakat bölümün ağır temposu ve bölümün atmosferi göz önüne alınarak bu apajetürlerin çok keskin çalınmaması gerektiği düşünülmektedir.

Örneklerin anlatımında okuyucuya kolaylık sağlanması açısından, parmak pozisyonları ve perde numaraları E 1’de verilmiştir. İlk bölümde icraya yönelik kolaylık sağlayacak parmak pozisyonları kullanılması tavsiye edilmektedir. 16., 17., 20. ve 21. ölçülerde bulunan Fa# notaları “2” numaralı perdeden alındığı takdirde icracıya çalım kolaylığı ve icrada akıcılık sağlayacaktır.

Görsel 1: 1. Bölüm 16. ve 17. Ölçüler (Stravinsky, Solo Klarnet İçin 3 Parça, 1993, s. 1).

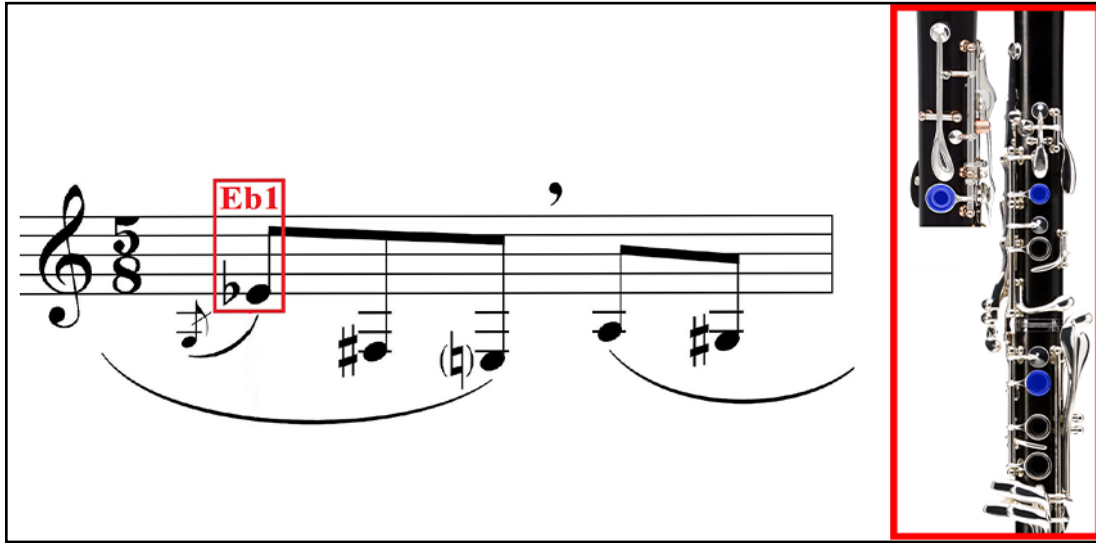

Görsel 2: 1. Bölüm 20. ve 21. Ölçüler (Stravinsky, Solo Klarnet İçin 3 Parça, 1993, s. 1).

19. ölçüde bulunan apajetür Sol notasından sonra gelen Mi bemol notası, akıcılığın devamı açısından Eb1 pozisyonundan alınması tavsiye edilmektedir (Dangain, 1992, s. 2-3).

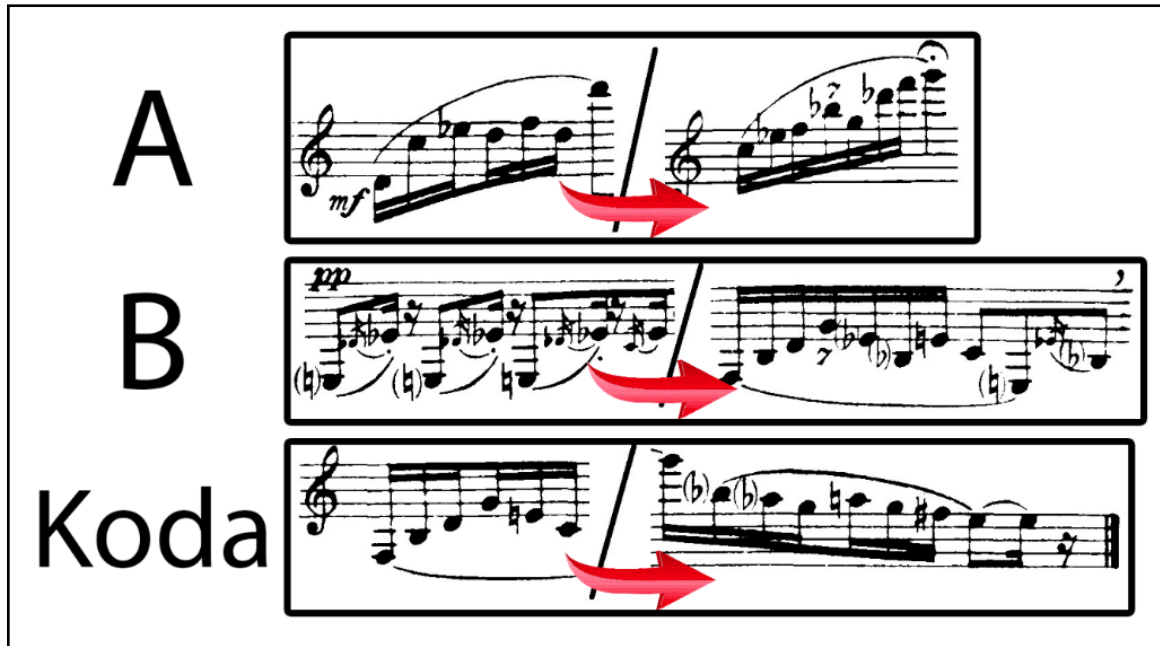
⁴ *Şalümo Rejistürü*: Klarnette E³ – A⁴ ses aralığına verilen ad (Ellsworth, 2015). (Klarnet ses bölgeleri “Ekler” kısmında belirtilmiştir.)

⁵ *Apajetür (Appoggiatura)*: Bir akora veya tek sese bir üst veya alttan katılan yabancı nota (Aktüze, 2004, s. 27).

Görsel 3: 1. Bölüm 19. Ölçü (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 1).

Eserin ikinci bölümü, ♩: 168 temposu, ölçü çizgilerinden bağımsız oluşu, icracıyı teknik açıdan zorlayıcı pasajları ve geniş ses aralığı ile ilk bölüme tezat bir yapıdadır. 2. bölüm (AB) + KODA şeklinde bir formdan oluşmaktadır (Rice, 2017, s. 241).

Görsel 4: 2. Bölüm Form Şeması⁶ (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 2).

İkinci bölümün başında “sekizlik = sekizlik, onaltılık = onaltılık, üç onaltılık = sekizlik” notu özellikle belirtilmiştir ve bu açıklama doğru ritmik performans için önemli bir husustur. Geniş aralıklı, teknik zorluğu olan pasajların akıcılığı açısından sekizlik notaların izlenmesi tavsiye edilmektedir.

⁶ Ölçü çizgilerinden bağımsız olan 2. Bölümün form şeması motifler üzerinden anlatılmıştır.

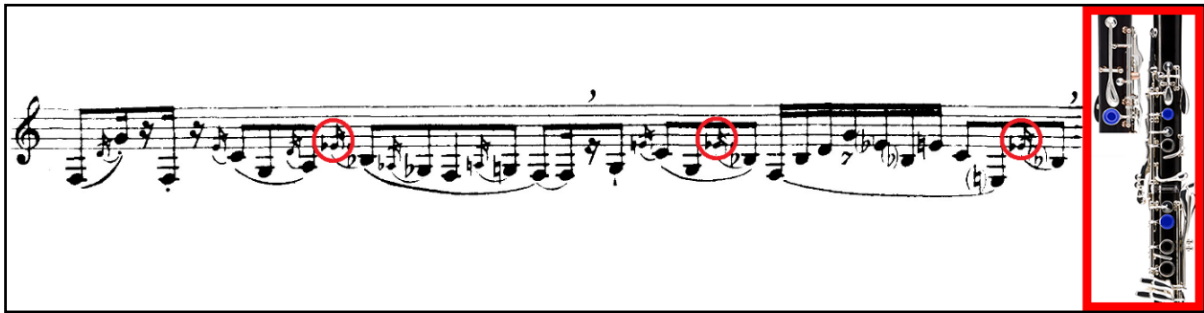
Görşel 5: 2. Bölümde Takip Edilmesi Tavsiye Edilen sekizlik notalar için Ritmik Alıştırma Örnekleri⁷

B bölümü içerisinde bulunan bazı apajetürlerde kullanılması tavsiye edilebilecek yardımcı pozisyonlar aşağıda örneklerle açıklanmıştır. Örneklerde gösterilen apajetür Si \flat notaları 10. ve 11. perdeler kullanılarak çalındığı takdirde çarpma etkisinin gösterilmesine yardımcı olacaktır.

Görşel 6: 2. Bölümde Bulunan Apajetür Si \flat Notaları İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 2).

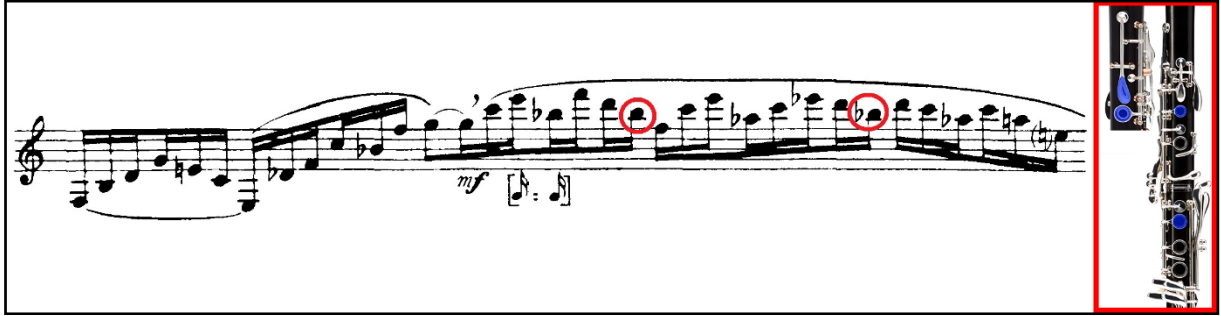
B bölümünde bulunan ve Görşel 7’de gösterilen apajetür Mi bemol notalarının “Eb1” pozisyonu kullanılarak çalınması tavsiye edilmektedir.

Görşel 7: 2. Bölümde Bulunan Apajetür Mi Bemol Notaları İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 2).

İkinci bölümün Koda kesitinde bulunan hareketli pasajların akıcılığı ve doğru ritmik performans açısından Görşel 8’de işaretlenerek gösterilen Si bemol notalarının “F1” pozisyonu kullanılarak çalınması tavsiye edilmektedir.

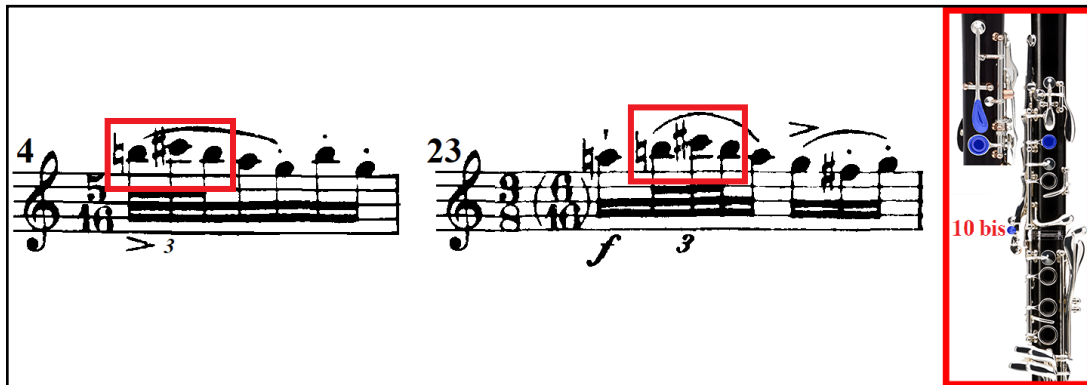
⁷ **Simile:** Benzer; seslendirmenin öncekinin aynı şekilde devamı. (Aktüze, 2004, s. 527)

Görsel 8: 2. Bölüm Koda Kesitinde Bulunan İşaretili Si Bemol Notaları İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 2).

Üçüncü bölümün başında besteci tarafından yazılmış, ♩: 160 ve “baştan sonra *f*” notu bulunmaktadır. Si bemol klarinetin parlak tonundan faydalanılan ve cazvari (Kırankaya, 2010, s. 31) motiflerin kullanıldığı bu bölümün ses aralığı, *Clarion* rejistri⁸ içerisinde (Rice, 2017, s. 241). Üçüncü bölümde bulunan aksanların, artikülasyonların ve tartımların doğru ve belirgin çalınması, bölümün ana karakterinin yansıtılmasında önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Tüm esere hakim olan apajetürler bu bölümde de önemli bir yere sahiptir. Üçüncü bölüme başlamadan önce ölçü birimlerinin, tartımların incelenmesi ve ritimsel zorlukların aşılması gerekmektedir. Devamında icracının belirleyeceği şekilde yavaş tempodan başlayarak, kademeli olarak hızlanacak şekilde bölümün çalışılması tavsiye edilmektedir. Ayrıca besteci, son ölçüdeki durak işaretinin, seyircilerin eserin bittiğini düşündüklerinden emin olana dek uzatılmasını ve son anda küçük bir sürpriz yaparak bitiş notası ile dinleyenlerin şaşırtılmasını istemiştir (Rice, 2017, s. 242).

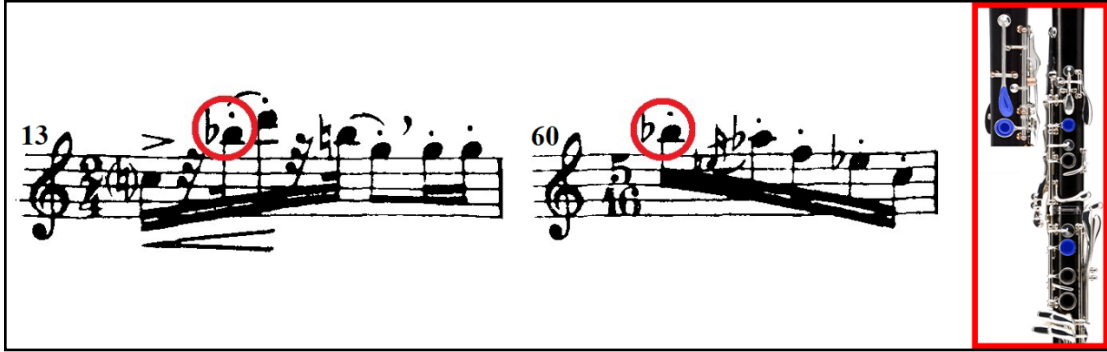
Üçüncü bölümün hızlı temposunda akıcılığın devamı açısından, 4. ve 23. ölçülerde bulunan Si - Do# - Si üçlemeleri Görsel 9’da gösterildiği üzere “10 bis” perdesi kullanılarak çalınması tavsiye edilmektedir.

Görsel 9: 3. Bölümde Bulunan Si - Do# - Si Üçlemeleri İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 3).

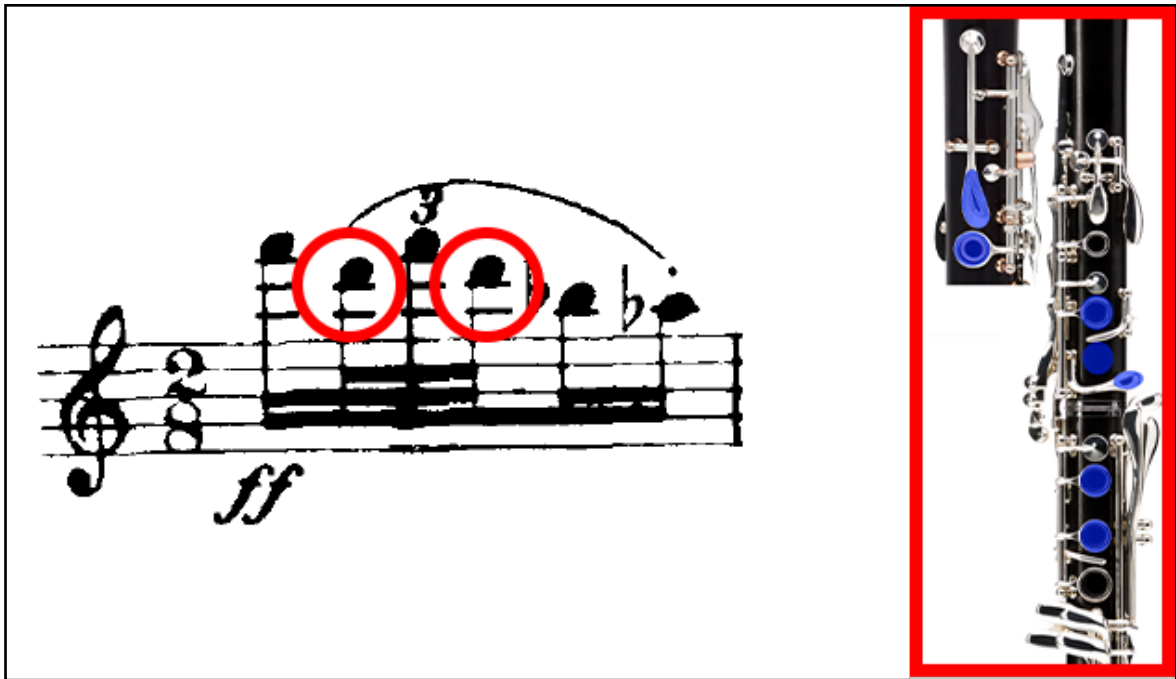
Üçüncü bölüm için tavsiye edilebilecek bir diğer parmak pozisyonu olarak: 13. ve 60. ölçülerde bulunan ve Görsel 10’da gösterilen Si bemol notaları “F1” pozisyonu kullanılarak çalınması önerilmektedir.

⁸ **Clarion Rejistri:** Klarinette B⁴ - C⁶ ses aralığına verilen ad (Ellsworth, 2015).

Görsel 10: 3. Bölümde Bulunan İşaretli Si Bemol Notaları İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 3).

Çalım kolaylığı açısından icracıya yardımcı olabileceği düşünülen parmak pozisyonlarından sonuncusu, 58. ölçüde gelen Re – Fa – Re üçlemesinde kullanılmak üzere Re notaları için kullanılması önerilen parmak pozisyonu Görsel 11.'de verilmiştir.

Görsel 11: 58. Ölçüde Bulunan Re Notaları İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonu (Stravinsky, Solo Klarinet İçin 3 Parça, 1993, s. 3).

Sonuç

20. yüzyıl müziğine yön veren bestecilerden biri olan Igor Stravinsky, verimli ve üretken bir yaşam sürmüştür. Yaşamı, besteciliği, yaratıcılığı, müzikal dili 3 döneme ayrılan Stravinsky, en önemli, en seçkin Rus bestecilerden birisidir ve Rus kimliğinin etkisini asla kaybetmemiştir. Günümüzde bile önemini yitirmeyen *Fireworks*, *The Firebird*, *Petrushka*, *The Rite of Spring*, *Pulcinella* gibi eserlerinin yanı sıra *Kontralto ve 3 Klarinet için Berceuse du chat*, *Ragtime*, *L'histoire du Soldat*, *Üflemeli Çalgılar İçin Senfoniler*, üflemeli çalgılar için *Oktet*, *Ebony Concerto* gibi eserleri ile klarineti ön plana çıkardığı gözlemlenebilmektedir.

Geçmişten günümüze klarnetin görmüş olduğu tüm değişimler ve çalgının gelişen mekanik yapısı müzikal ifadelerin de değişmesine yol açmıştır. Bu gelişim ve değişimler klarnet repertuarını da dönemler boyunca etkilemiştir. Igor Stravinsky'nin yazmış olduğu *Solo Klarnet İçin 3 Parça* isimli eser, 20. yüzyılda klarnet solo için yazılmış en eski eserdir. Klarnet repertuarı için en önemli solo eserlerden birisi olan bu eserin tamamında, bestecinin ritimsel gücü başarılı bir şekilde yansıtılmıştır. Söz konusu eserde, icracının virtüözitesini yansıtabilmesi için sabırla çalışılması gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın, *Solo Klarnet İçin 3 Parça* isimli eseri yorumlayacak klarnet icracılarına ışık tutacak bir kılavuz olması hedeflenmiştir. Eseri seslendirecek klarnet icracılarına form şeması açıklanmış ve çalıcıların zorlanacağı düşünülen pasajlara yönelik parmak pozisyonları tavsiye edilerek eser hakkında farklı bir bakış açısı kazandırılması amaçlanmıştır.

Ekler

Ek 1: Klarnet Perdeleri Üzerinde Örnek Numaralandırma (Dangain, 1992, s. 2-3).

Ek 2: Klarnet Ses Aralığı ve Ayrıldığı Bölgeler (Pino, 1998, s. 29).

Kaynaklar

- Ak, İ. (2018). The Importance and Analysis of Three Pieces for Clarinet Solo by Igor Fyodorovich Stravinsky in Terms of The Repertoire of Clarinet. *Arts and Design Studies*, 43-49.
- Aktüze, İ. (2004). *Müziği Anlamak - Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*. Pan Yayıncılık.
- Cross, J. (2003). *The Cambridge Companion to Stravinsky*. Cambridge University Press.
- Dangain, G. (1992). *The ABC of The Young Clarinetist*. Gérard Billaudot Éditeur Musical Publisher.
- Demirel, D. D. (2009). Igor Stravinsky'nin Neo-Klasik Anlayışa Yaklaşımı. [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Ellsworth, J. (2015). *A Dictionary for the Modern Clarinetist*. The Rowman & Littlefield Publishing Group.
- Kırankaya, G. (2010). G. Rossini "Giriş, Tema ve Varyasyonlar", R. Schumann "Fantasiestücke", J. Brahms "Sonat No. 2" ve İ. Stravinski "Klarinet Solo İçin Üç Parça"nın Klarinet Repertuarındaki Yeri Açısından İncelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi].
- Onaran, İ. (2017). Stravinsky'nin Müzikal Stili ve Viyolonsel-Piyano İçin İtalyan Süiti. [Sanatta Yeterlik Sanat Eseri Metin Çalışması, Uludağ Üniversitesi].
- Pino, D. (1998). *The Clarinet and Clarinet Playing*. New York: Dover Publications, Inc.
- Rice, A. (2017). *Notes For Clarinetists*. Oxford University Press.
- Say, A. (1997). *Müzik Tarihi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Somfai, L. (1972). Symphonies of Wind Instruments (1920). Observations on Stravinsky's Organic Construction. *Studia Musicologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 355-383. <https://doi.org/10.2307/901875>
- Stravinsky, I. (1962). *An Autobiography*. W. W. Norton & Company, Inc.
- Stravinsky, I. (1993). *Solo Klarinet İçin 3 Parça*. Chester Music.
- Yalçınkaya, B. (2010). Ludwig van Beethoven Op.11 Klarinet, Viyolonsel ve Piyano için Trio, Claude Debussy Première Rhapsodie, Igor Stravinski 3 Parça ve Carl Nielsen Fantasy'nin Klarinet Edebiyatı'ndaki Yerlerinin İncelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi].